

„det hjælper ikke, vi skulle ikke nægte det for os selv“, at vi trænge til Geistligheden; dette er saa stærkt fremhævet fra alle Sider, at jeg intet Ord skal sige herpaa. Tilvisse, vi behøve Geistlighedens Medvirkning for at føre Forsatningen frem i Livet, det vil sige: for at det Kirkelige kan blive saaledes varetaget ved Kirkeraadet, at det kan siges at yde Staten god Tjeneste og virke i kirkelig Aand. Men jeg maa da atter spørge: fordi Kirkeraadet ikke blev sammensat saaledes, som Landemoderne have foreslaaet, men blev sammensat lige af Geistlige og Lægmedlemmer, — om Noget derfor kunne tænke sig, at Geistligheden skulde nægte sin Kundskab og Erfaring ved at understøtte det kirkelige Organ, at den derfor skulde virke med mindre Nidkærlighed i Kirkens Tjeneste. Altsaa det er mig ikke muligt at see Grund til den overordentlige Mistrøstighed, hvormed den ærede Landssthingsmand nu betragter Sagens Stilling, i Modsetning til hans tidligere Betragtning. Jeg veed ikke, at der i de kirkelige Forhold er foregaaet nogen anden Forandring, — ialtsald maatte det dog vel være, at der er begyndt at vaagne noget mere Liv, — end den, der skal søges i de Udtalelser, der have fundet Sted paa Landemoderne. Men herved maa jeg indtrængende gjøre dette gjældende: at, dersom der er Noget, hvorefter Kirkehistorien advaarende belærer, er det det, at der altid har været en Tilbøielighed til at sammenblande Geistlighed og Kirke, Geistlighedens og Kirkens Interesse, og at denne Sammenblanding aldrig har baaeret gode Frugter: ikke for Kirken, ikke for Geistligheden og ikke for Menighederne eller deres Forhold til Geistligheden, og endelig ikke for Staten. Der er et Valg, vi staae i Begreb med at træffe, det er Valget: om Forsatningen skal ledes i Retning af Geistligheds-Kirke, det vil sige: hvor Geistligheden skal stilles ud og stilles hen som styrende, som den, der taler og handler i Menighedernes Navn — efter den Grundsætning, der her er gjort gjældende: at i en Kirke kan ingen virkelig Modsetning finde Sted mellem Geistlighed og Lægstand — eller om Forsatningen skal udvikles i Retning af Menighedskirke, det vil sige: hvor, efter den store

reformatoriske Grundsætning om et almindeligt Præstedømme, Menigheder og Geistlighed organiseres til at samvirke forenede for Kirken. Det er dette Valg, som Landssthinget for sin Deel faaer Leilighed til at træffe ved at stemme for denne Dagsorden og derved vise Sagen tilbage, eller ved at stemme imod den, og dermed lade Sagen gaae til det andet Thing, for at den der kan blive drøftet og undersøgt.

Bloch: Jeg kan i det Væsentlige henholde mig til, hvad den ærede 4de Landssthingsmand for 1ste Kreds (Madvig) gjorde gjældende. Det er ganske naturligt, da vi ville det Samme, om vi end ikke have kunnet forenes om paa samme Maade at formulere dette vort fælles Formaal. Jeg skal kun bemærke, at jeg troer, at der herinde kun kan tales om „Folketirkens Venner“, ikke om dens „Tjender“.

Naar en Mand, der kan støtte sig til en mangeaarig Anerkjendelse for udmærket Lærdom og Skarpsindighed, for fremragende Dygtighed, omfatter en Sag med Overbeviisningens Styrke, med hele sin Sjæls Varme, da danner der sig let en Autoritetsstro istedet for en grundig Overbeviisning, da ville Mange ledes til at give Sagen deres Bisald mere af Hensyn til Forsvareren end af Hensyn til Forsvaret. Jeg troer, at noget Saa dant tildeels er indtraadt i denne Sag. Jeg skal, med al Høftagtelse for den Mand, der har ført Sagen frem her i Thinget, og et andet æret Medlem, der saa kraftigt har understøttet ham, dog imødegaae det Forsvar, der er ført for det Forslag, vi hidtil have forhandlet, om Oprettelsen af et Kirkeraad for Folketirken, forsaavidt dette Forsvar er kommet frem baade i Majoritetens Betænkning og i Udtalelserne her i Salen. Den ærede Majoritet har i Spidsen for sin Betænkning stillet den Bemærkning, at Folketirken er en selvstændig Organisme, og at den som saadan i en constitutionel Stat maa have sin særegne Repræsentation. Mod denne Sætning, naar den saaledes henstilles i sin Almindelighed, skal jeg ikke gjøre nogen Indvending; kun skal jeg bemærke, at herved udelukkes dog ingenlunde Betimelighedshensynet.